

gospodarske, obrtniške in narodne.

Izhajajo vsako sredo po celi pöli. Veljajo v tiskarnici jemane za celo leto 4 gold., za pol leta 2 gold., za četrt leta 1 gold.; pošiljane po pošti pa za celo leto 4 gold. 60 kr., za pol leta 2 gold. 40 kr., za četrt leta 1 gold. 30 kr.

V Ljubljani v sredo 7. aprila 1875.

Obseg: Nujni razglas Kranjskim gospodarjem o zadevi ovác, ki jih družba kmetijska razdeli iz državne subvencije. — Kmetijska šola na Dolenskem. (Konec.) — Novi Kranjski panj po Dzierzonovi osnovi. (Dalje.) — Sadjerejcem na znanje. — Postava o obrambi poljščine. (Konec.) — Odkodi ima Kranjska dežela svoje imé? (Dal.) — „Skutnik = skupnik“. — Slovansko slovstvo. — Koliko naj se županijam dá opravila. — Mnogovrstne novice. — Naši dopisi. — Novičar.

Gospodarske stvari.

Nujni razglas Kranjskim gospodarjem

o zadevi ovác, ki jih družba kmetijska razdeli iz državne subvencije.

V 12. listu „Novic“ je bilo oklicano, naj gospodarji, ki želijo Ugoviških ovác dobiti, vložijo dotične prošnje, od župana in predstojnika podružnice potrjene, do 20. dne t. m. Ker pa okoli 80 parov na Koroškem iz državne subvencije nakupljenih mladih ovác pride že 23. dne t. m. na Kranjsko, zato se opomnijo ovčarji, ki želijo tega blagá dobiti, naj **prošnje svoje** zadnji čas do **15. dne tega meseca** podpisnemu odboru predložijo, sicer ne dobijo nič. — Gospodje predstojniki kmetijskih podružnic se vljudno prosijo, ta opomin tudi razglasiti v nedeljo po službi božji.

Ob enem se pa še to naznanja, da gospodarji, katerim se bodo ovce dale, **pridejo po nje gotovo 23. dne tega meseca.** Da pa se vsaj nekaterim okrajša pot, je podpisani odbor to reč tako vredil, da ovce, ki jih dobijo Gorenci iz Bohinjskega, Radoliškega, Jeseniškega in Tržiškega okraja, ostanejo v **Radoljici** pod skrbjo predstojnika podružnice Radoljske gospoda Homana, — ostalih družih ovac pride nekaj v **Ljubljano**, kjer jih dobijo niži Gorenci in Dolenci in se oglasijo v pisarnici družbe kmetijske, — nekaj Notranjcem namenjenih pa pride v **Postojno**, kjer naj se dotični gospodarji oglasijo pri predstojniku podružnice Postojnske, gosp. dekanu Hofstetterji.

Glavni odbor družbe kmetijske Kranjske v Ljubljani 4. aprila 1875.

Kmetijska šola na Dolenskem.

(Konec.)

Na dalje govorite o šolski omiki po deželi, katera po Vašem mnenji ne zadostuje umnišemu izobraževanju v gospodarstvu. No, to je zopet kaj! Namejnena je niža kmetijska šola, v katero more po predpisih izdanih od ministerstva, vstopiti mladeneč, ki je dovršil ljudsko šolo.

Kvasite tudi o kmetih v „fraku“, kakoršni bodo po Vaših mislih izšolani dijaki kmetijske šole. Gospodine! ali veste, kaj je niža praktična kmetijska šola, ali ste brali načrt podučevanja (program) pri-

hodnje kmetijske šole? Gotovo ne! ker ne bi potem govorili o kmetih v „fraku“. Dijaki bodo morali delati vsa opravila in sicer vsaki dan po 5 do 6 ur. Ali ni mar to dovolj? kaj bi mar radi, da bi kot pravi hlapci kopali grabne, kamnje lomili, gnoj kidali cele dni? Ali slovenskemu kmetijskemu mladenču ne privoščite več, da bi se namreč nekoliko s kmetijsko znanostjo, katera je glavni in prvi steber vsega kmetijskega napredka, soznanil? ali ste res tako hudobni, da ste odločili, da slovenska mladina je le za sužnega in da za njo zado- stuje, če se nekoliko v krampanju bolj izuri? Slovencu priznavajo tudi najljutiši sovragi, da je duševno zmo- žen, zato bo na dobro in praktično uredjeni kmetijski šoli, kjer bo slišal dobre kmetijske nauke, se tako iz- obražil, da bo vrnivši se v ožji svoj domovinski kraj sam napredoval, ob enem pa tudi z dobrim izgledom in umno besedo mogel podučevati svoje sosede. Mi nismo sicer proti temu, da bi učenci ne delali; da bi pa morali celo kmetijo sami obdelati, to se nam zdi nemogoče, ker koliko časa bi pač ostalo potem za teo- retično podučevanje tim bolj, ker ostanejo le dve leti v šoli.

V Vaši milosti še končno vendar svetujete, da naj ima šola dovolj njiv, travnikov itd. To je že sklenjeno in prav zarad tega bil je tudi hudi boj v zboru, ker nasprotniki so hoteli le kacic 20.000 gold. dovoliti za nakup posestva, s tem zneskom pa bi še pohištva ne mogli dobiti.

Dobro urejene, z vsemi kulturnimi predmeti kakor z njivami, s travniki, s sadnimi vrta, z nogradi, in tudi z gozdom — ker se ima tej šoli vsvojiti tudi gozdarska šola — priskrbljene kmetijske šole je naši deželi treba, in za ustanovo take smo se vedno poganjali, kar se je tudi uresničilo v deželnem zborovanju leta 1874.

Vi menite, da le po popotnih učiteljih bi se kaj dalo opraviti za povzdigo kmetijstva v naši deželi. Tudi mi priznavamo važnost popotnih učiteljev in prav z ustanovo kmetijskih šol bo mogoče, da dobimo v de- želo sposobnih učiteljev, kateri bodo mogli o počitnicah in posebnih časih iti v posamesne okraje dežele in tam podučevati mlajše in stareje kmetovalce.

Tako so kmetijske šole vredjene tudi v sosednih deželah in sicer na Štajarskem, Koroškem in Goriškem.

*) Goriški časnik „Glas“ piše o koristi tamošnje de- želne kmetijske šole za izučenje brezplačnih učenikov iz vrste kmetov samih tako-le: Sad poduka na tukajšnji